

Editant revistes.ub.edu

Josep Coll i Gemma Masdeu

CRAI: Jornada de bones pràctiques

Aula Magna, 25 novembre 2015

1-

RCUB és el portal desenvolupat i gestionat pel CRAI des del 2011 que reuneix les revistes científiques de qualsevol **àmbit temàtic editades o coeditades** per la UB. Pretén incentivar la publicació de revistes:

- en format digital
- en accés obert

I facilitar-ne la preservació per a un ús futur.

2-

Des de la Unitat de Projectes oferim:

- atenció personalitzada
- suport
- assessorament
- formació

al **PDI** de la Universitat que vol iniciar-se en la creació d'una revista electrònica, i també als editors que ja publiquen una revista científica (amb major o menor trajectòria) i que volen gestionar-la al portal.

3-

L'Àrea de Tecnologies ens proporciona un servidor on hi ha instal·lat un OJS (Open Journal Systems), mantingut i actualitzat per.

És un programari de codi obert per a l'autogestió i edició de revistes dissenyat per a què:

- els autors es donin d'alta
- hi enviïn les trameses,
- perquè l'editor sol·liciti la revisió als revisors
- els revisors poden acceptin, demanin canvis o rebutgin la tramesa
- en cas de ser acceptada, es corregeix, es maqueta i es publica

OJS és una bona solució per:

- **reduir el temps i l'esforç** que impliquen les tasques d'edició de revistes
- com que es un **client web** es pot fer des del departament, de casa seva i d'on vulgui
- facilita la **conservació** de les revistes i els seus articles

- i gràcies el seu **protocol d'interoperabilitat** permet incrementar la visibilitat de les publicacions.

4-

Els editors UB reben diferents inputs sobre els serveis que ofereix el CRAI per a la gestió i edició de revistes científiques en línia

- el web del CRAI
- el boca orella
- CRAI Biblioteques
- Unitat de Recerca
- les convocatòries de reconeixement de revistes científiques del **Vicerektorat de Comunicació i Projecte**. Són realitzades, anualment i des del 2010 i atorguen una ajuda econòmica a aquelles revistes editades per membres de la UB (grups de recerca, professorat a títol individual, centres o departaments de la UB) que publiquin o vulguin publicar revistes en edició digital i una deducció de fins el 30% de les seves hores estipulades en el PDA (pla de dedicació docent) d'un dels membres del seu equip de direcció, coordinació o secretaria.

5-

- La necessitat del PDI de **publicar**
- Les polítiques **d'accés obert**
- Les **retallades** econòmiques, etc.

Són motius que porten als editors a picar a la porta del CRAI i a demanar informació sobre RCUB. La pregunta més freqüent és si es un servei gratuït (ja que alguns editors UB paguen per mantenir un lloc web amb els continguts de les seves publicacions).

La resposta és afirmativa:

- instal·lació
- manteniment
- actualització del servidor
- formació i assessorament

6-

Des del CRAI UP els proposem una **trobada informativa** amb el personal responsable de la revista (PDI UB) per **escoltar** les seves **necessitats i assessorar-los**.

Les seves necessitats són molt diverses:

algunes de les revistes neixen a RCUB i és per això que els seus responsables necessiten consells de tota mena:

- sol·licitud ISSN a la BC
- decidir la periodicitat i títol de la publicació
- escollir una llicència
- gestionar la rebuda i publicació dels articles, etc.

Altres ja tenen una revista editada en paper o en format digital a un web propi o de Publicacions i volen passar-se a RCUB.

7-

Si els editors decideixen editar al portal RCUB, han de signar un document que autoritza al CRAI a:

- **reproduir**
- fer **comunicació pública**
- i a **difondre** en línia la totalitat del contingut de la publicació en el portals RCUB i RACO (Revistes Catalanes amb Accés Obert)

*Des del CRAI s'ha de respectar el conveni signat el 2006 amb RACO el qual estableix que la UB inclourà els sumaris, ressenyes i articles a text complet de les revistes editades per la Universitat de Barcelona al repositori col·lectiu RACO

8-

Des de la UP donem d'**alta** la revista a RCUB

- proporcionem **codis** d'accés
- comencem la **formació** en l'ús de l'OJS,
- oferim un **servidor de proves** per tal de que els responsables de la revista puguin familiaritzar-se amb la plataforma i conèixer el flux de treball des dels diferents rols del procés editorial.

9-

Els responsables de la revista, amb el rol d'administrador:

- configuren la revista
- registren: als editors, editors de secció, revisors, correctors, maquetistes, etc.
- creen seccions
- poden crear els formularis de revisió
- editar les plantilles dels correus electrònics que genera automàticament el sistema
- configuren la forma del DOI
- etc.

Amb el rol d'editor:

- supervisen tot el procés de revisió, edició i publicació

Durant el procés de configuració de la revista sorgeixen molts dubtes que des del CRAI intentem solucionar, sovint amb noves sessions de formació.

10-

El nostre objectiu **és dotar d'autonomia als editors en tot el procés de gestió i edició de les seves publicacions**. És per això, que a mesura que anem detectant les seves necessitats, elaborem eines de suport per ajudar-los en: millorar la qualitat i visibilitat de les seves publicacions.

Algunes exemples són:

- El document *Recomanacions per posicionar les revistes científiques de la UB (RCUB) en els índexs de valoració* (2013, actualitzat periòdicament).

Vol ser una ajuda als editors que desitgen seguir uns criteris de qualitat per tal de posicionar la seva revista en els índexs de valoració.

- *Preguntes freqüents sobre RCUB*.(2015).

Recull les preguntes més freqüents que ens arriben per part dels editors i les seves respostes. Creiem que és un document útil i pràctic que els ajuda a moure's amb més facilitat per l'OJS.

- Un altre exemple és la pàgina *Avaluació de la producció científica* de la web del CRAI.

Selecció de recursos per avaluar la producció científica (publicacions i investigadors). Intentem mantenir aquesta pàgina actualitzada

També és de gran vàlua, el suport que ens dóna l'Oficina de difusió del Coneixement (de la Unitat de Recerca del CRAI) qui assessora sobre la gestió de drets d'autor i propietat intel·lectual.

11-

Quan una revista, amb trajectòria, s'incorpora a RCUB des de la UP ens encarreguem d'introduir els números retrospectius al portal.

Així assegurem un accés permanent a la col·lecció completa des del portal institucional. Es una estratègia també per canviar de format i preservar.

Això vol dir que els seus editors ens faciliten els números complets, que els hem d'extreure de webs externes o a la universitat o en algun cas s'ha de digitalitzar la revista en format paper per obtenir la col·lecció retrospectiva en format en línia.

12-

Des de la UP demanem:

- a **Procés Tècnic** que incloguin la revista al catàleg o modifiquin el registre si ja existia, perquè enllaci a la URL de RCUB
- a **Administració** perquè s'enllaci amb l'SFX
- al **CRAI USU** la inclusió a Dialnet
- a **Publicacions i Edicions UB** la gestió del número DOI pels articles d'aquelles revistes que ho sol·licitin

13-

Quan la revista ja està:

- creada (pels seus editors)
- amb tots els continguts entrats (els nous pels editors, els antics per la UP),
- validada pels membres de la UP que fem una revisió.
- S'inaugura la revista fent-la visible des de la pàgina *revistes.ub.edu*.

Notícia web CRAI

Des de la UP demanem als editors que facin una petita notícia (o esborrany) per a donar a conèixer la seva revista (història, temàtica,

contingut del número) la qual es publica a les notícies del web del CRAI i es distribueix mitjançant el newsletter setmanal del CRAI.

Difusió xarxes socials

També demanem que des de les xarxes socials dels CRAI Biblioteca feu difusió d'aquelles revistes que per temàtica us "pertoquin" (call papers)

14-

Sol·licitem al CSUC que incloguin la revista a RACO, enviant un document amb les *Dades necessàries per a la integració d'una nova revista*

El Comitè Editorial de RACO, revisa que la revista compleixi els criteris d'inclusió establerts, si és així la revista és donada d'alta.

Des de la UP revisem i completem la configuració de la revista i introduïm els números de la revista publicats.

15-

Un cop la revista ja està donada d'alta a RACO, l'assignem, en funció de la temàtica, a un CRAI Biblioteca i a una persona en concret.

Aquestes persones són donades d'alta com administradors i editors de la revista i s'encarreguen d'entrar els nous números al portal RACO i també a Dialnet. Aquests processos s'estan automatitzant.

A la intranet del CRAI es poden consultar els procediments a seguir per a cada tipologia de revista i també la biblioteca i persona encarregada de fer cada revista.

16-

Les novetats relacionades amb RCUB (revistes incorporades, nous números publicats i/o actuacions fetes a l'entorn de RCUB) apareixen publicades semestralment al *Butlletí RCUB. Revistes Científiques de la Universitat de Barcelona* consultable al [Dipòsit Digital](#) i accessible també des de la [pàgina de RCUB](#)

17-

Els editors de revistes UB (ja tinguin revista a RCUB com a RACO) són convidats a la *Jornada RCUB per a editors de revistes científiques de la universitat*. El febrer d'aquest any, 2015, vam realitzar la 1a Jornada RCUB

per a editors de revistes científiques de la UB a l'Edifici Històric. A l'acte hi van assistir 75 editors de revistes de la UB. Útil i necessària perquè permet compartir experiències i inquietuds

18-

El contacte directe amb els editors de revistes UB, amb responsables d'OJS d'altres universitat, amb les necessitats detectades al CRAI (pels bibliotecaris "de taulell", amb professionals d'altres unitats i serveis del CRAI), amb lectures de fòrums (PKP), i amb l'assistència a jornades i/o congressos, anem aprenent i millorant el portal RCUB.